

métől kérve, jelentésemet befejezem és tisztelettel kérem annak elfogadását.

Kolozsvár, 1943. december 15.

DR. JUHÁSZ ISTVÁN
szakosztályi titkár

Jelentés

a Természettudományi és Matematikai Szakosztály 1943. évi működéséről

Szakosztályunk működését a folyó esztendőben a múlt évben megszabott irányban folytatta. Működésünk elsősorban a szakülésekben nyilvánult meg. Nyolc szakülést tartottunk a következő tárgysorozattal:

I. (280.) február 8-án. 1. KOL ERZSÉBET: Adatok Borszék és Bélbor borvizeinek hydrobiológiájához. — 2. GYÖRFFY ISTVÁN: Bélbor mésztuffalakerakódást okozó mohái. — 3. GYÖRFFY ISTVÁN: Erdélyi Preissia commutataak sexesváltozása. — 4. GYÖRFFY ISTVÁN: Moha fejlődésrendellenességek a Békás szorosból. — 5. PÉTERFI ISTVÁN: A Gyalui havasok néhány Staurastrumáról.

II. (281.) március 1-én. MÓCZÁR LÁSZLÓ: Utonálló darazsak (Psamocharidae. Hym.) ökológiája. — 2. FÁBIÁN GYULA: Múzeumlátogatás Szovjetországra.

III. (282.) április 5-én. 1. SZŐKEFALVI NAGY GYULA: Összefüggések a polynomok zérushelyei és A helyei között és alkalmazásuk algebrai egyenletek gyökeinek vizsgálatára. — 2. VITÉZ NAGY BARNABÁS: Adatok a Tiszántúl Orthoptera (Egyenesszárnyúak) faunájához. — 3. JENDRASSIK LÓRÁND: Az érzéki és fizikai külvilág létezése.

IV. (283.) május 3-án. 1. TÖRÖK ZOLTÁN: A Kelemen-havasok eruptív tömegének talapzatát alkotó képződményekről. — 2. HARGITAI ZOLTÁN: Mikroklíma tanulmányok. — 3. JÁSZFALUSI LAJOS: Éjjeli halászat folyóvizekben fehér és színes fényvel. — 4. UBRIZSY GÁBOR: Kísérletek a növények légköréről.

V. (284.) június 7-én. 1. TÖRÖK ZOLTÁN: A Kelemen-talapzat kéregmozgásai. — 2. MALÁN MIHÁLY bemutatta Bottyán Olga: Adatok a szkythakor embertanához című dolgozatát. — 3. MALÁN MIHÁLY: A székelkek termete.

VI. (285.) október 4-én. 1. MÓCZÁR LÁSZLÓ: Sirex gigas L. pete rakása (színes fényképek és filmbemutatóval). — 2. JÁSZFALUSI LAJOS: A Köteleni patak halai.

VII. (286.) november 8-án. 1. IMRE LAJOS: Poláris kristályok és elektrolitoldatok fázisátárán fellépő elektromos kettősrétegek. — 2. IFJ. XÁNTUS JÁNOS: A gálósházi karsztvidék geológiai érdekességei.

VIII. (286.) december 13-án. 1. GYÖRFFY ISTVÁN: Aulacomnium turgidum előfordulása a Horthy-csúcson. — 2. GYÖRFFY ISTVÁN: Terjesztenek-e szagot a Splachnaceák? — 3. GYÖRFFY ISTVÁN: Kétpetős Sphagnum-képződmények a Hargitából. — 4. GYÖRFFY ISTVÁN: A nagy-pietroszi havasirózsák abnormis virágai. — 5. GYÖRFFY ISTVÁN: Kolozsvár és vidéke virágos növényeinek fejlődésrendellenességei. I—XII.

Így tehát szaküléseinken 26 előadás hangzott el. Valamennyi előadó tagtársunk volt, két vendég kivételével. Előadásaink közül növényteni volt 12, állattani 5, földtani 3, embertani 2, természetfilozófiai, geometriai, kémiai és múzeológiai 1—1 előadás. Az előadásokat rendszerint hosszabb vita követte. Megalakulásunk óta tartott szaküléseink száma a folyó évi előadásokkal 287-re emelkedett. Ezenkívül tagjaink három előadást tartottak a beszercei vándorgyűlésen is.

A folyó évben új folyamként felelevenítettük Szakosztályunk folyóiratát a *Múzeumi Füzetek* et *MALÁN MIHÁLY* szakosztályi titkár szerkesztésében. A folyóirat 4 számban 20 ív terjedelemben, sok képpel a szakosztályban elhangzott fontosabb előadásokat, ezenkívül a szakosztályi előadások kivonatát, valamint a hozzászólásokat is közölte; ekként 17 eredeti tudományos közleményen kívül szakosztályi életünk egész keresztmetszetét adta.

Választmányunk az év folyamán a folyó ügyek intézésére három ülést tartott. — Mind a szakülések, mind a választmányi ülések részleteit illetőleg utalunk a *Múzeumi Füzetek* re, melyben mindezeket részletesen közöltük.

Kolozsvár, 1943. december 31-én

DR. BALOGH ERNŐ
elnök

DR. MALÁN MIHÁLY
titkár

Jelentés az Orvostudományi Szakosztály 1943. évi működéséről

Milyen lehet a tudományos élet századunk második világháborújának ötödik évében? Találunk-e valódi tudományos elmélyülést? El tudja-e magát különíteni a ma élő orvostudós a háború zajától úgy, hogy beleélje magát a vizsgálendő sejt miliójébe és intellektusa minden rezdülésével egy kialakuló magzati szervezet belső egymásrataltságának vonatkozásait fürkéssze, összhangba hozva az alaki elváltozásokat a működéssel, az okot az okozattal... , hogy kutassa a kórokozó és az élő, védekező ellenanyagot termelő szervezet örökös harcát... , hogy elmélyüljön a vérfesték keletkezésének és lebontásának kóros körülmények közötti elváltozásaiiba?... Volt-e, aki katonai szolgálata mellett, vagy bevonult társát helyettesítve, küzködve a felszerelés és anyagbeszerzési lehetőség hiányaival mégis eredményesen búvárkodott, volt-e keret a tudományos megnyilatkozások számára, volt-e hallgatója, volt-e aki megértette, aki reagált, vitába szállt, alakult-e ki tudományos vita, igazi, magas színvonalú; volt-e izzó, igazi meleg nap, ahol a konvencionális taps elhalkulása után a probléma elevenebben élt, mint előbb, serkentett-e újabb vizsgálatra, volt-e másnap, vagy még aznap este lázas utánalaposzás az archivumokban?... Vagy az most nem időszerű?... Kolozsvárt, az Erdélyi Múzeum-Egyesület Orvostudományi Szakosztály 1943. esztendei történéseinek összefoglalása e kérdésekre büszke igenel felel.

A Szakosztály működése ez évben is többretű volt: nagyszámú tudományos szakülés képezte működésének gerincét. Érte-